

Op de knieën voor de kleintjes

(foto: Joost Bouwmeester)

Een wandeling rond het Groene Strand op Terschelling

PIET ZUMKEHR

Bezoek Terschelling! Voor wie het niet weet: de veerboten van rederij Doeksen vertrekken vanuit Harlingen. Voor een overzicht van het vaarschema of het boeken van tickets kunt u de site van de rederij raadplegen (<http://www.rederij-doeksen.nl>). Na aankomst in de haven van West-Terschelling bent u meteen beland op het beginpunt van de wandeling (1).

West-Terschelling

De route loopt nu in westelijke richting langs de Willem Barentszkade. In het deel van de haven dat De Kom wordt genoemd, liggen enkele Terschellinger vissersboten en andere schepen aangemeerd.

De Willem Barentszkade eindigt bij een rotonde, waar bovenop een oude bunker uit de Tweede Wereldoorlog een beeld van een oud vrouwtje is geplaatst ter herdenking van de verdwenen zeelieden die nooit van zee zijn teruggekeerd (2).

Noordsvaarder

We vervolgen de route in noordelijke richting, aan de linkerzijde de stenen kade die de overgang naar het grote strand van de Noordsvaarder vormt, met tussen de stenen groeiplaatsen van zeekool en strandbiet. Aan de rechterzijde bevindt zich strandpaviljoen De Walvis. Waar na korte tijd de verdiept

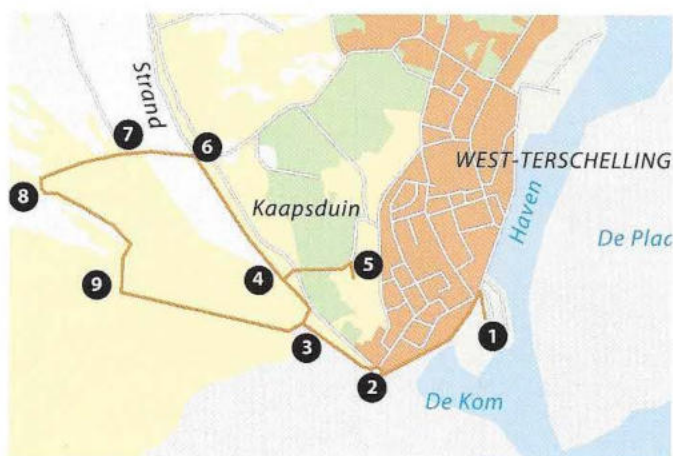
liggende Stelcom-platen de toegang naar het strand aangeven (3), vervolgen we de route via het schelpenpad oostwaarts en na enige passen noordwaarts. Aan de oostzijde het met zeeden, Corsicaanse den en Oostenrijkse den begroeide Seinpaalduin, het hoogste duin van Terschelling (32 meter). De stekelige struiken met in de bloeitijd (winter!) gele bloemen, gaspeldoorns, zijn ooit door Staatsbosbeheer aangeplant om de toegankelijkheid van het duin te bemoeilijken. Aan de westzijde een dichte rietvegetatie met op open plekken (even de kleine paadjes door de vegetatie insteken) groeiplaatsen van zilt torkruid en wilde selderij.

Seinpaalduin

Na enkele tientallen meters, waar een zandpad noordwaarts gaat (4), vervolgen we het schelpenpad naar rechts. We steken een fietspad over in de richting van een in naaldbos gelegen duintrap. Deze duintrap leidt naar de top van het Seinpaalduin (5), dat een enorm uitzicht biedt. Aan de ene zijde ligt het dorp West-Terschelling, met de karakteristieke vuurtoren de Brandaris (52 meter hoog). Aan de andere zijde zien we de weidse vlakte van de Noordsvaarder, het westelijke deel van Terschelling.

Groene Strand

Nadat we van het uitzicht hebben genoten dalen we de duintrap weer af en keren terug naar de splitsing bij (4). We nemen nu het zandpad in noordelijke richting, rechtsaf dus. Niet het schelpenfietspad volgen. Over een afstand van meer dan 200 meter lopen we nu langs de oostzijde van het Groene Strand. Het heeft een van de beroemdste valleien van Terschelling. Over de botanische waarden van dit ter-

rein schreef Frederik van Eeden al in 1884. Het Groene Strand heeft een open verbinding met de zee en wordt in de winter zo nu en dan door zout water overstroomd. De lage delen van het terrein hebben een zilte vegetatie met soorten als kwelderzegge, zilte zegge en zilte rus. Op de overgang naar het droge duin komt op kleine onbegroeide plekken de draadgentiaan voor, volgens de vegetatiekundige Victor Westhoff het kleinste bloeiende plantje van Nederland. De plantjes groeien op door paarden vertrapte kale bodem of daar waar kleinschalig plaggen zijn gestoken. Om de draadgentiaan te kunnen zien (ze bloeien geel) zult u op de knieën moeten gaan. Dan kunt u tevens genieten van een heel scala van kleine maar zeldzame plantjes, zoals dwergglas, dwergbloem, borstelbies, dwergzegge en oeverkruid. Ten opzichte van deze plantjes zijn parnassia, vleeskleurige orchis, kleine ratelaar, schorrenzoutgras, strandduizendguldenkruid en rode ogentroost, die ook op het Groene Strand voorkomen, echte reuzen.

Vogels

Na meer dan 200 meter komen we bij een informatiebord (6) dat informatie verschaft over de inrichting van het Groene Strand. In 1998 heeft Staatsbosbeheer een dijkje verwijderd om zo de overgang van zout naar zoet minder scherp te maken. Tureluur, scholekster, grutto, wulp, kievit, slobbeend, krakeend, graspieper en tegenwoordig ook grauwe gans broeden er in het voorjaar. De bruine en de zeldzaam geworden blauwe kiekendief kunnen er jgend worden aangetroffen.

Door de duinen

We gaan hier linksaf en steken de vallei door. Aan de westzijde van de vallei komen we bij een kruising waarbij het pad rechtdoor het duin doorkruist. We volgen dit pad, echter na het doorsteken van het duin splitst het zich in de ten westen ervan gelegen vallei (7). We nemen de rechtse aftakking. Aan de rechterzijde zien we hoezeer de vallei door lagen struwelen van voornamelijk kruipwilg is dichtgegroeid. Aan de linkerzijde wordt de vallei open gehouden door grazende paarden in de winter. In het voorjaar kan in het westelijke deel van de vallei in flinke aantallen de zeldzame harlekijn, een orchidee, worden aangetroffen.

Planten van het droge en natte duin

Nadat we de vallei zijn doorgelopen volgt opnieuw een doorsteek door een duinenrij. Na deze doorsteek (8) stuiten we op een ander pad dat hier langs de duinenrij loopt. We gaan hier linksaf. Aan de linkerzijde zien we nu de duinenrij met een vegetatie van helm, buntgras, schermhavikskruid, zandblauwtje en andere soorten van droog duin. In de zomer (juni, juli) vliegt hier de duinparelmoervlinder. Aan de rechterzijde zien we een vochtige vallei, die echter grotendeels is dichtgegroeid met riet en kruipwilg. Her en der zijn echter nog bijzondere duinplanten te vinden als knopbies, zeeegroene zegge en vleeskleurige orchis.

Jonge duinvorming

De route buigt na enige tijd af naar rechts en doorkruist dan een aantal valleien en droge duinrichels, die een steeds jongere vegetatie laten zien. Uiteindelijk eindigt het pad in de jongste vegetatiezone (9). Na een doorsteek door dynamisch, opgestoven duin belanden we in een vegetatiezone die pas enkele jaren geleden is ontstaan. Jonge, nauwelijks meer dan een meter hoge duintjes vol biestarwegras hebben hier een deel van het strand 'afgesloten', waardoor er achter een pioniervegetatie een nieuw 'groen strand' tot ontwikkeling kwam. Achter de duintjes met biestarwegras strekt zich de eindeloze zandvlakte van de Noordsvaarder uit, met ver weg het buureiland Vlieland.

Ontmoet de blauwe kiekendief (foto: Menno van Duijn).

Van duinvegetatie naar strand

We gaan hier nu linksaf, deels door de jonge vegetatiezone, deels over het strand. We volgen de overgang van de duinvegetatie naar het onbegroeide strand totdat we belanden bij de Stelcomplaten, die we aan het begin van de wandeling al hadden gezien (3). Strandpaviljoen De Walvis is hier al van afstand zichtbaar.

Een geschikte plek om op het terras van het ruime uitzicht te genieten. Is het er te druk? Dan is ook een bezoek aan het oudste nog bestaande café van Terschelling, café Lieman, aan te raden. Na De Walvis bij de rotonde linksaf de Westerbuurtstraat in en na korte tijd vindt u aan de rechterkant ons beginpunt terug.

PIET ZUMKEHR
IS ZELFSTANDIG ECOLOGISCH ADVISEUR

Kaartje bladzijde 16: © Kompas Design.